

SKATTEMINISTERIET

J.nr. 2010-102-0031

Dato: 05-04-2011

Til

Folketinget - Skatteudvalget

Hermed fremsendes bemærkninger til Robin Hood Kampagnens foretræde for Skatteudvalget 6. april 2011 (bilag 176).

Peter Christensen

/Thomas Larsen

Baggrund

Robin Hood Kampagnen har bedt om foretræde for Skatteudvalget med henblik på at forklare mulighederne for at indføre en global skat på finansielle transaktioner (Financial Transaction Tax - FTT) og benytte provenuet herfra til at bekæmpe klimaforandringer og fattigdom i de fattigste lande.

Robin Hood Kampagnen foreslår, at der indføres en global skat på finansielle transaktioner på 0,05 pct. Provenuet herfra skønnes ifølge Robin Hood Kampagnen at kunne udgøre op mod 3.500 mia. kr. i alt. Kampagnen foreslår, at halvdelen af provenuet benyttes til udviklingsbistand og til at bekæmpe klimaforandringer i de fattigste lande, mens den anden halvdel foreslås overført til de enkelte lande.

Kampagnen anfører, at der er stor opbakning til at indføre en skat på finansielle transaktioner enten globalt eller i EU. Dette er ikke den danske regerings opfattelse, men flere lande har – ligesom den danske regering – accepteret, at der arbejdes videre med at beskrive mulighederne for en øget beskatning af den finansielle sektor, herunder både brugen af afviklingsfonde, finansielle transaktionsskatter og skatter på den finansielle aktivitet (Financial Activities Tax, FAT, ala den danske lønsumsafgift).

Det har generelt været et stort ønske fra mange internationale politikere om, at undersøge mulighederne for en skærpet beskatning af den finansielle sektor. Der er imidlertid en række lande, herunder Danmark, der i forlængelse af de lidt mere konkrete analyser fra EU-kommissionen og IMF, har udtrykt bekymringer ved forslagene.

Forslag fra EU-kommissionen

Der har gennem det seneste år været drøftelser i EU-kommissionen og i EU-Rådet om mulighederne for at indføre en egentlig bankskat på EU-niveau. Drøftelserne er opstået dels som følge af den internationale finansielle krise, som har øget behovet for finanspolitisk konsolidering, og dels den finansielle sektors rolle og risikotagning op til og under krisen. Den finansielle krise har således sat fornyet fokus på tidligere danske og internationale overvejelser om mulighederne for at beskatte internationale og/eller nationale finansielle transaktioner.

Bankskatten foreslås umiddelbart udformet som en finansiell aktivitetsskat, hvor skatten skal udgøre en procentdel af værditilvæksten i de finansielle virksomheder og grundlaget skal udgøres af lønsum plus overskud. Skatten minder dermed umiddelbart om den danske lønsumsafgift, men har en bredere base, da grundlaget også omfatter overskud.

Det er forventningen, at EU-kommissionen i løbet af sommeren 2011 vil fremlægge en rapport om beskatning af den finansielle sektor, hvori overvejelser om både finansielle transaktionsskatter og finansielle aktivitetsskatter vil indgå som hovedelementer.

Dansk holdning

Den danske regering har indtil nu været skeptisk overfor en skat på finansielle transaktioner, idet der er en række potentielle problemer med en sådan skat. Tidligere danske og svenske erfaringer peger i retning af, at en skat på finansielle transaktioner vil have væsentlige negative konsekvenser for omfanget af handel. Den danske aktieomsætningsafgift udgjorde 0,5 pct. af de overdragne værdipapirers samlede kursværdi, da den blev ophævet i 1999 for at reducere handelsomkostningerne og dermed øge aktiehandlen.

Generelt kan man sige, at en finansiel transaktionsskat vil ramme små lande (der generelt har en stor udenrigshandel) hårdere end store lande (der som USA typisk har mindre udenrigshandel). En finansiel transaktionsskat vil selv med en meget lille sats forvride den internationale handel. Derudover vil en finansiel transaktionsskat gøre det vanskeligere for bl.a. fattigere lande at tiltrække ny kapital, når der skal opbygges et nyt kapitalapparat, infrastruktur mv. Dels fordi der er en skat, når der kanaliseres penge ind i landet. Dels fordi der er en skat, når investorer vil trække kapital ud igen.

Et af de argumenter, der fremføres til fordel for transaktionsskatten, er, at den vil hæmme kortsigtet valutaspækulation, som kan fremkalde valutakriser. I forhold hertil skal det bemærkes, at lande der gennem tiderne er blevet ramt af valutakriser, typisk har haft store makroøkonomiske ubalancer som følge af usund økonomisk politik. Ubalancerne ses oftest som store underskud på de offentlige finanser, betalingsbalancen eller bobler på boligmarkedet eller i aktiekurserne. Og de kan være fremkaldt af for lempelig penge- og finanspolitik. I sådanne tilfælde er det naturligt, at markedet trækker kapital ud af et land og det medfører typisk en kraftig svækkelse af valutaen. Valutakurstilpasningen fremskyn-der dermed en økonomisk tilpasning, der uden valutakorrektion kunne tage mange år. Denne tilpasning kan på kort sigt gøre ondt som følge af lavere velstand og tabte arbejdspladser.

Et af de argumenter, der ofte benyttes for at indføre en finansiel transaktionsskat er, at skatten kan bidrage til at reducere omfanget af spekulativ handel på aktie- og valutamarkedene mv. Dette argument bør tages med et vist forbehold. Argumentet bygger på en forudsætning om, at al kortsigtet handel er spekulativ og dermed skadelig handel. Det er imidlertid ikke givet og heller ikke påviseligt, at al kortsigtet handel er skadelig og/eller spekulativ. Derimod er det værd at bemærke, at indføres der en transaktionsskat på al handel rammes både de ”skadelige” og de ”ikke-skadelige” handler, hvorfor skatten umiddelbart vurderes at ville gøre mere skade end gavn for markederne.

Indføres en transaktionsskat er det imidlertid afgørende at skatten er global, da finansielle transaktioner ellers vil flytte til lande, der ikke implementerer skatten eller undlader at håndhæve skatten i praksis. En transaktionsskat risikerer af samme grund at underminere den intensiverede indsats for at bekæmpe skattely, der i givet fald vil få en ny kanal til at tiltrække finansiel aktivitet på andre landes bekostning. En lang række lande, herunder skattely, må forventes at være imod selv at indføre en transaktionsskat. Desuden er det ikke givet, at en transaktionsskat skulle have de tilsigtede effekter. En transaktionsskat risikerer således at reducere handel og deraf følgende velfærd, ikke mindst for udviklingslande, idet skatten vil fordyre og forvride de transaktioner, der skaber ligevægt på markederne for handel, mens skatten omvendt risikerer ikke effektivt at kunne forhindre valutaspækulation, idet skatten vil fylde meget lidt i forhold til store forventede kursændringer.

IMF og andre førende økonomer har således ligeledes anført, at hvis man ønsker at beskatte den finansielle sektor kan det bedst løses ved, at der indføres en finansiel aktivitetsskat ala den danske lønsumsafgift og ikke ved at indføre en skat på finansielle transaktioner.

Desuden bør det bemærkes, at den reelle byrde ved at indføre en finansiel transaktionsskat vil falde på forbrugerne af de finansielle ydelser. På sigt må det nødvendigvis være produktionsfaktorerne, der bærer skatten, og derfor vil en transaktionsskat reelt virke som en faktorindkomstskat.